

Illustratie: Meinbert Gozewijn van Soest

Nieuwe rechtsvorm is nodig

Het vennootschapsrecht staat in de steigers en Nederland laat kansen liggen

Theo Verhoeff

Het vennootschapsrecht staat in de steigers om grondig te worden gerenoveerd. Nederland wil ook ondernemingsrechtelijk concurrerend blijven. Daarom is de structuurregeling gestroomlijnd en is het Burgerlijk Wetboek aangepast aan de nieuwe internationale boekhoudstandaard IFRS.

In een brief aan de Tweede Kamer kondigt minister Hirsch Ballin van Justitie een 'one-tier board' aan. De minister informeert in deze brief de Kamer ook over de stand van zaken ten aanzien van de modernisering van het ondernemingsrecht. Hij gaat onder meer in op de flexibilisering van het recht, het nieuwe personenvennootschapsrecht en de mogelijkheid een Limited Liability Partnership (LLP) in te voeren.

Hij heeft het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie (WODC) hiernaar onderzoeken laten doen, waarbij de hiervoor genoemde nieuwe regelingen zijn vergeleken met de LLP.

Volgens de minister zijn de onderzoekers tot de conclusie gekomen dat de hervorming van bestaande rechtsvormen beter bijdraagt aan een bruikbaar ondernemingsrecht dan de invoering van een nieuwe rechtsvorm. Dat lijkt erop te wijzen dat de minister het standpunt van de onderzoekers volgt. De vraag is of Neder-

land daarbij niet een belangrijke kans onbenut laat.

De flexibilisering van het bv-recht houdt onder meer in dat het minimumkapitaal wordt geschrapt, de verplichte blokkeringsregeling komt te vervallen en er meer ruimte voor maatwerk in de statuten komt. Wat blijft is dat een aandeelhouder in principe niet aansprakelijk is voor wat in naam van de bv wordt verricht en dat hij niet meer in de verliezen van de bv hoeft bij te dragen dan het bedrag dat op zijn aandelen moet worden gestort. Deze beperkte aansprakelijkheid is een van de belangrijkste voordelen van de rechtsvorm van de bv.

Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan geheel vernieuwd personenvennootschapsrecht waarbij kan worden gekozen voor rechtspersoonlijkheid. De vennoten blijven echter hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen van de vennootschap. Een van de belangrijkste aantrekkelijkheden van personenvennootschappen is de fiscale transparantie voor de heffing van inkomsten- en vennootschapsbelasting. Deze wordt niet geheven van de personenvennootschap zelf maar van de afzonderlijke vennoten. Deze fiscale transparantie blijft gehandhaafd.

Gevraagd: openbare vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en fiscale transparantie

Door de hiervoor genoemde maatregelen groeien deze twee rechtsvormen naar elkaar toe. De personenvennootschap blijft echter de beperkte aansprakelijkheid van de bv ontberen, terwijl de bv de fiscale transparantie van de personenvennootschap mist. Naar mijn mening is de grootschalige modernisering van het ondernemingsrecht de perfecte gelegenheid om een geheel nieuwe rechtsvorm te introduceren, die beperkte aansprakelijkheid combineert met fiscale transparantie, de openbare vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

In Amerika en Engeland bestaan dergelijke rechtsvormen al. De Limited Liability Partnership (LLP) in Amerika en Engeland, en de Limited Liability Company (LLC) in Amerika. De LLP en LLC hebben geen in aandelen verdeeld kapitaal en geen vaste organen, maar leden. Zij hebben wel rechtspersoonlijkheid en beperkte aansprakelijkheid. Volgens het WODC-onderzoek stonden in 2004 circa 1,3 miljoen LLC's in de VS ingeschreven en is de LLC na de eenmanszaak de meest gebruikte rechtsvorm van het Amerikaanse mkb. Toch heeft het WODC de minister niet geadviseerd een dergelijke rechtsvorm te introduceren. Volgens mij een gemiste kans.

Wil dat dan zeggen dat Nederlandse ondernemers het zonder deze nieuwe rechtsvorm moeten stellen? Ik denk het niet. Als gevolg van het Inspire Art-arrest van het Europese Hof van Justitie uit 2003 mogen Nederlandse ingezetenen

voor hun activiteiten in Nederland ongehinderd gebruikmaken van rechtspersonen uit andere EU-lidstaten. In principe staat dus niets aan het gebruik van de Engelse LLP in Nederland in de weg. Interessant gegeven is dat volgens het WODC-rapport de Nederlandse Belastingdienst de fiscale transparantie erkent van een LLP met activiteiten in Nederland.

Aan het gebruik in Nederland van een buitenlandse rechtspersoon zijn echter ook nadelen verbonden. Nederlandse gebruikers van een Engelse LLP hebben jaarlijks terugkerende administratieve verplichtingen. Het niet-nakomen van deze verplichtingen kan tot grote problemen leiden, zoals in Duitsland in de praktijk is gebleken. Daar opererende Engelse Ltd's die niet voldeden aan deze verplichtingen, zijn ontbonden. Zij ontplooiën in Duitsland echter nog steeds activiteiten als Ltd. Voor de rechtszekerheid is dat een uiterst onwenselijke situatie.

De minister zegt in zijn brief dat in het ondernemingsrecht het rechtsstelsel als zodanig een concurrentiefactor is geworden, net als bijvoorbeeld het loonkostenniveau. Hij streeft daarom naar een aantrekkelijker concurrerend ondernemingsrecht. Als hem dat inderdaad menens is, biedt de introductie van de openbare vennootschap met beperkte aansprakelijkheid hem daartoe de kans.

.....
Mr. drs. Th.J.M.L. Verhoeff is advocaat bij Kneppelhout & Korthals nv te Rotterdam.

